III Semester B.H.M./B.C.A. Examination Nov./Dec. 2018
(Freshers and Repeaters) (CBCS) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Champu Ramayanam (Ayodhya Kandam)
Grammar and Translation

Time : 3 Hours Max. Marks : 70

Instructions : *1) Answer in* ***Sanskrit/Kannada/English.***
2) Q. Nos. ***I, VI*** *and* ***VII*** *should be answered in* ***Sanskrit only.***

I. प्रश्नानां समीचीनम् उत्तरं चिनुत। **(10×1=10)**
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Choose and write the correct answer.

1) नलचम्पूकाव्यस्य कर्ता कः ?
अ) भोजराजः आ) त्रिविक्रमभट्टः इ) भूषणभट्टः ई) बाणभट्टः

2) भोजराजस्य पिता कः ?
अ) सिन्धुलः आ) मातुलः इ) मुञ्जराजः ई) वत्सराजः

3) दशरथस्य मन्त्री कः ?
अ) सुमित्रः आ) कौटिल्यः इ) वसिष्ठः ई) सुमन्त्रः

4) दशरथः रामस्य उत्तमाङ्गे मुकुटं विधातुं कस्मिन् दिवसे यतिष्यति ?
अ) आर्द्रे आ) मृगशिरे इ) तिष्ये ई) आश्लेषे

5) कैकेय्याः हृदयमदयं का निर्ममन्थ ?
अ) मन्थरा आ) कौसल्या इ) सीता ई) कैकेयी

6) भरतेन दशरथाय किं न प्रदेयम् ?
अ) उदकम् आ) तीर्थम् इ) नैवापम् ई) क्षीरम्

7) सौमित्रिः कः ?
अ) वसिष्ठः आ) भरतः इ) श्रीरामः ई) लक्ष्मणः

8) पितृनिदेशगौरवात् मातृवधां कः कृतवान् ?
अ) परशुरामः आ) ताटकेयः इ) आञ्जनेयः ई) राधेयः

9) पुलिन्दः धनुर्ध्वनिना कां सन्त्रासयति ?
अ) चकोरीं आ) चातकां इ) करीं ई) मयूरीं

10) वनदेवताभि कः निन्दिष्यते ?
अ) निमेषहानिः आ) अनिमेषहानिः इ) धनहानिः ई) रूपहानिः

II. द्वयो: प्रश्नयो: प्रबन्धं लिखत। **(2×10=20)**

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

Write an essay on **any two** of the following :

1) पञ्चचम्पूकाव्याना परिचयं।
ಪಂಚ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
Introduce Pancha Champu Kavyas.

2) भोजराजकवे: देश-काल-कृति विषये प्रबन्धं रचयत।
ಭೋಜರಾಜ ಕವಿಯ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿ.
Write an essay about the place, date and works of the poet Bhojaraja.

3) चम्पूरामायणे वर्णितं अयोध्याकाण्डस्य सारांशं लिखत।
ಚಂಪೂ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾದ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡದ ಸಾರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Write the summary of Ayodhyakanda of Champu Ramayana.

III. अ) द्वयो: श्लोकयो: अनुवादं कृत्वा विवृणुत। **(2×4=8)**

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ :

Translate and explain **any two** Shlokas :

1) गच्छता दशरथेन निर्वृतिम्
भूभुजामसुलभां भुजाबलात्।
मातुलस्य नगरे युधाजित:
स्थापितौ भरतलक्ष्मणानुजौ।

2) तस्मिन् क्षणे वरयुगं चिर तप्तताम्र-
नाराचवेधपराधं श्रवसी विदार्य
सत्यप्रहाणचकितस्य नृपस्य काम
मूरीचकार हृदये पुटपाकरीतिम्।।

3) नैवाभवस्त्वमिह शीलवतीषु गण्या
नैवाभजत्पितृमतां गणानां स रामः।
नैवापमात्मजसुखान्यहमप्यनार्ये
नैवापमम्बु भरतेननमे प्रदेयम्।।

4) वनभुवि तनुमात्रत्राणमाज्ञापितं मे
सकलभुवनभार: स्थापितो वत्समूर्ध्नि।
तदिह सुकरतायामावयोस्तर्कितायां
मयि पतति गरीयानम्ब ! ते पक्षपात:।।

आ) गद्यभागस्य अनुवादं कुरूत। (1×4=4)

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ :

Translate the prose passage :

तस्मात् समस्त-क्षत्रवर्ग-गर्व-पाटन-वरिष्ठ-धारा-परश्वध-भरण-भीषण-वेष-भार्गव-भङ्गात् अपरिच्छिन्नतरशौर्यशालिनि सौजन्यभाजने जनानुरागनिलये निर्मत्सरे वत्सले वत्सेस्मिन् विश्वम्भराभारं चिरकालधार्यमाणमार्यैरनुमत: सन्नवतार्य विश्रान्तिसुखमनुभवितुमभिलषामिति।

अथवा

सैषा मन्थराभिधान-पिशाचिकावेश-परवश-निजाशया पूर्वं दण्डके वैजयन्तपुर वास्तव्य शम्बरासुरसङ्गर-सङ्गत वेदनापनोदनार्थमात्मने वितीर्णं वराय दशरथाय वरद्वयं न्यवेदयत्।

IV. द्वयो: ससन्दर्भं विवृणुत। (2×4=8)

ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any two** of the following :

1) देवभूयं गता: सर्वे न: पूर्वपुरुषा:।
2) एवंविध: कथमुदेति जनानुराग:।
3) कैकेयी मामुपयमं नयतीति मन्ये।
4) आबद्धवान् प्रतिसरं भगवान् वसिष्ठ:।

V. द्वयो: लघुटिप्पणीं लिखत। (2×2½=5)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** :

1) नलचम्पू
2) कैकेयी
3) दशरथ:
4) चम्पूलक्षणम् ।

VI. अ) **पञ्चानां** वाक्यानां दोषान् परिहरत। **(5×1=5)**

1) शिव: कैलासे अधिवसति।
2) वरूणस्य स्वाहा।
3) राज: भटं आदिशति।
4) विनायकं नम:।
5) कृष्णस्य परित: गोपिका: सन्ति।
6) बालक: चोराय बिभेति।
7) अहं ग्रामं गच्छसि।
8) पितु: सह पुत्र: नगरं गच्छति।

आ) पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत **(पञ्चानामेव)** : **(5×1=5)**

1) यथा-तथा
2) सर्वत्र
3) पठतु
4) अद्य
5) आकाशे
6) गन्तुं
7) राजा
8) आगत्य।

VII. **संस्कृत** भाषायाम् अनुवादत। **(1×5=5)**

ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನು ವೇದಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದನು. ಮಂದಾರವತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಇದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜದಿಂದ ಮೂವರು ತರುಣರು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಗ್ನಿಸ್ವಾಮಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟನು.

There was a village on the bank of the river Yamuna. A brahmin by name Agniswami lived in it. He was an adept in Vedas. He had a daughter by name Mandaravati. One day three youths came to that village from Kanyakubja. Agniswami desired to offer his daughter to one of them in marriage.